

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Філософський факультет

Інститут високих технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
Галина ГРАБЧУК

« 24 » березня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

для студентів

галузь знань	09Біологія
спеціальність	091 Біологія
освітній рівень	Перший (бакалаврський)
освітньої програми	Біологія (високі технології)
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Коперльос Руслана Юріївна кандидат філософських наук

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

Київ 2021

Розробники: Коперльос Руслана Юрійвна кандидат філософських наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри молекулярної біотехнології
та біоінформатики
Олексій НИПОРКО
_____
Протокол №7 від «05» лютого 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією
Інституту високих технологій

Протокол від «05» березня 2021 року №3
Голова науково методичної комісії
_____
Наталя РУСІНЧУК

Вступ

1. Метою дисципліни є надання знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття.

2. Попередні вимоги: *немає*

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Філософія» є складовою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього рівня «бакалавра».

Вивчення курсу має на меті забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомити із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів.

4. Завдання (навчальні цілі)

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК05. Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	<i>предмет та функції філософії; світогляд та його історичні типи; генезис філософії та її співвідношення з іншими типами світогляду; специфіку та структуру філософського знання; основне коло філософських проблем</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, конспект першоджерел, завдання для самостійної роботи</i>	20
1.2	<i>специфіку філософського підходу до пізнання; особливості суб'єкта та об'єкта пізнання; основні принципи пізнання, рівні та форми пізнання; тлумачення проблеми практики у філософії; існуючі у філософії концепції істини; сутність глобальних проблем, причини їх походження, наслідки</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання для самостійної роботи</i>	20

Вміги:				
2.1	пов'язувати загальні філософські проблеми з вирішенням завдань у різних галузях сучасної науки;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	10
2.2	аналізувати структуру, ознаки та основні функції свідомості; наводити конкретні приклади реальних виявлень діалектики при аналізі складних проблем психіки людини; розрізняти метафізичну та діалектичну концепції розвитку світу; наводити конкретні приклади реальних виявлень метафізики при аналізі проблем суспільства	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	10
2.3	давати класифікацію та філософський аналіз глобальних проблем сучасності, розрізняти соціально-політичні та економічні засоби їх розв'язання	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи, контрольна робота	10
Комунікація:				
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання, розширити та закріпити навички міжособистісної взаємодії, роботи в дослідницьких командах та спільної презентації результатів досліджень/проектів/презентацій;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи,	5
3.2	презентувати результати самостійних творчих робіт, дослідницьких проектів та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, змістовних рефератів, авторство яких належить студенту;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	5
3.3	бути готовим до діалогічної співпраці виходячи з принципів взаємообміну обґрунтованими думками на підставі володіння поняттєво-категоріальним апаратом філософії	Семінарське заняття	Участь в дискусії на семінарському заняття	10
Автономність та відповідальність				
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із філософії	Лекція, семінарське заняття,	Усні відповіді, конспект першоджерел, завдання для	5

		<i>самостійна робота</i>	<i>самостійної роботи, контрольна робота</i>	
4.2	<i>демонструвати можливості до подальшого навчання з високим рівнем автономності</i>	<i>Семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, завдання для самостійної роботи</i>	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)									
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
ПР07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.						+	+	+	+	
ПР23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства	+	+	+	+	+				+	+

7. Схема формування оцінки

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.2), що складає 40% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1-2.3); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Усна доповідь:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 26-35 балів;
2. **Доповнення /участь у дискусії:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 5-15 балів;
3. **Самостійна робота: (конспект першоджерел):** РН 1.1, 4.1 – 5-10 балів;
4. **Самостійна робота: (аналітичне завдання):** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 6-10 балів;
5. **Самостійна робота: (презентація проекту):** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 6-10 балів;

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах) та за самостійні роботи (робота з текстами, дослідження цінностей, написання тексту рекомендацій). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі– РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 12-20 балів.

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Аудиторна робота:	Усна доповідь до тем: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять. У разі відсутності студента на занятті теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	Min – 26	Max – 35
	Доповнення, участь в дискусіях до тем: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять.	Min – 5	Max – 15
Самостійна робота	До тем 2, 9: Самостійна робота з текстами – конспект 5 текстів.	Min – 5	Max – 10
	До теми 3: Аналітичне завдання на задану лектором тему (аналітична розвідка, презентація)	Min – 6	Max – 10
	До теми 7: Презентація проекту на визначену тему.	Min – 6	Max – 10
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-9	Min – 12	Max – 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності;

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Доповнення / участь в дискусіях:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію

2. Самостійна робота (конспект першоджерел):

2 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями;

1 бал – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

3. Самостійна робота (аналітичне завдання, презентація проєкту):

10-9 балів – студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження

8-6 балів – студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності

5-4 балів – в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, робота містить суттєві неточності

3-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

4. Підсумкова контрольна робота:

20-16 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість здійсненого дослідження / підсумкової контрольної роботи

15-11 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / підсумкової контрольної роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

Назва теми	Кількість годин
------------	-----------------

п/п		лекції	семінари	самостійна робота
	Вступ.			
	Тема 1. Загальні уявлення про філософію. Сутність філософії та особливості філософствування	2	4	12
	Тема 2. Світогляд: поняття, структура, типи. Стратегії і напрями сучасної філософії.	4	8	16
	Тема 3. Онтологія як філософське вчення про буття. Метафізика. Діалектика.	2	4	8
	Тема 4. Свідомість як філософська проблема. Філософія пізнання. Наука яксоціокультурний та пізнавальний феномен.	4	8	10
	Тема 5. Філософське осмислення людини. Аксиологія (теорія цінностей). Філософське осмислення культури і цивілізаційних процесів.	4	8	8
	ВСЬОГО	16	18	54

Загальний обсяг **90** год., в тому числі:

Лекцій – **16** год.

Семінарів – **18** год.

Консультації – **2** год.

Самостійна робота – **54** год.

Рекомендована література

Основна:

1. Бакрадзе А.Т. Ідеал людяності і цінності людського життя // Філософ. думка. - 1989. - № 2.
2. Малахов В.А. Цінність як категорія культури // Філософ. думка — 1982. - № 5. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів/ кол.авторів; за ред. Л. В. Губерського; - Харків: Фоліо, 2013 – 510 с.
3. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія : Навч.посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К 2001 .
4. Філософія: Курс лекцій. Навч. посібник студ. вузів / Бичко І.В. – К., 1993

Додаткова:

1. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В.Губерського. – К.: Знання, 2009.
2. Аболіна Т. Г., Єрмоленко А. М., Киселева О. О., Малахов В. А. Етичні норми і цінності: проблеми обґрунтування. — К., 1997.
3. Нестеренко В. Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. — К., 1995. 4. Франкл Б. Человек в поисках смысла. — М., 1990.